

VERSLAG VAN DE WATERWILDTELLING OP DE PLASSEN

IN MIDDEN- EN OOST BRABANT

4 februari 1978.

Ondanks het karnavals gebeuren dat in dit weekend centraal stond werd er op een aantal Brabantse plassen weer fanatiek waterwild geteld, waarbij de aanwezig mist echter wel spelbreker bleek te zijn, wat niet wegneemt dat het een leuke telling is geworden.

Helaas moet er weer op gewezen worden dat het insturen van de gegevens weer zeer traag op gang kwam; het was zelfs zo dat één week na de telling slechts de helft van de gegevens binnen was. Voor het gemak zullen we maar aannemen dat dit een gevolg was van het carnaval en diverse ziekten. Van traject 13 (Reuselse Moeren, Visvijvers Bladel e.d.) werden de gegevens pas na bijna 3 weken ontvangen.

De trajecten 1, 5 en 15 werden niet op zaterdag maar op zondag 5 februari geteld, terwijl de trajecten 9 en 10 op 3 februari zijn geteld. Deze spreiding van teldata zal onder dezelfde weersomstandigheden weinig invloed uitoefenen op het totaal aantal vogels; bij plotseling invallende vorst b.v. treden daarentegen grote verschillen op waardoor de gegevens onderling bijna niet meer te vergelijken zijn. Dit betekent dat we alleen bij uiterste noodzaak en wanneer geen vervangende tellers gevonden kunnen worden op een afwijkende datum mogen tellen.

Verder moet er nog opgemerkt worden dat de trajecten 4 (Oisterwijkse Vennen), 8 (Groot- en Klein Meer, De Utrecht en Landschotse Heide) en 10 (Hanevoet, Visvijvers philips en Dommel en Grote Heide) vanwege mist e.a. niet volledig zijn geteld.

Zoals reeds eerder vermeld waren de weersomstandigheden waaronder deze februari-telling plaatsvond niet ideaal; hoewel het in de vroege ochtend helder was kwam er omstreeks 9 uur plaatselijk een dichte mist opzetten die het tellen onmogelijk maakte; wachten tot deze mist was opgetrokken was dan ook de enige oplossing om toch te kunnen tellen. Daar echter niet alle tellers hier tijd voor hadden zijn een aantal plassen in meer of minder dichte mist geteld waardoor ongetwijfeld een onbekend aantal watervogels over het hoofd is gezien. De tellers die op zaterdagmiddag hebben geteld hebben geen last van mist e.d. gehad. Naast deze mist was het licht bewolkt, stond er een zwakke zuid-oosten wind en schommelde de temperatuur rond het vriespunt. Op zondag was het zwaar bewolkt met nu en dan natte sneeuwbuien, waardoor het zicht redelijk, doch beperkt bleef; ook nu was de wind weer zwak en kwam uit het zuid-oosten.

De waterstand van de plassen was overal weer hetzelfde of iets hoger dan in januari het geval was. Vooral de zandafgravingen die over het algemeen geen overloop hebben hadden een wat hogere waterstand.

Medewerkers:

Ook voor de februari-telling bedroeg het aantal tellers weer 25. Hieronder volgen hun namen met daarachter het door hen getelde traject.

V.Retel-Helmrich (1), A.Lenders, V.Fennis, G.Morel en G.Sluyter (2), F.v.Erve (2 ged.+ 3), L.Hilgers (4), N.Hilgers en F.v.Avendonk (5), H.de Laat en R.Vereijken (6), A.v.Poppel (7 + 14), J.v.Kessel, M.v.Schoubroeck en M.Bakermans (8), F.Neyts (9), T.Heynen (10), H.Lüring (10a), A.Bussers (11) R.Aarts en J.Jaspers (12), W.v.d. Voort en L.Peeters (13), M.v.Deursen (15), R.Manders (16).

Hieronder volgt een lijstje van de getelde plassen met daarbij het trajectnummer zoals ze hiervoor in het verslag staan vermeld.

- 1= Loonse Plakken; afgraving, vuilnisbelt, vloeivelden, Leike- en Plakkeven.
- 2= Ijzeren Man Vught, Dommel 's-Hertogenbosch, Zuiderplas, Ijzeren Vrouw, Oosterplas, plas nabij "De Witte".
- 3= Leemkuilen Udenhout.
- 4= Oisterwijkse Vennen (Kolkven, Staalbergven, Choorven, Witven en v. Escheven werden niet geteld).
- 5= Kampinase Heide. (Wippenhouten niet geteld).
- 6= Galgeven, Baksvan, Lange Jan, Ruisvoorn, Trappistenplas + -gracht en nieuwe plas.
- 7= Beekse Bergen.
- 8= Gr.+Kl. Meer, Landschotse Heide en De Utrecht. (Gr. + Kl. Meer, Landschotse Heide en Goorven konden door de mist niet volledig worden geteld.)
- 9= Landsard, afgravingen Acht, Karpendonk, Eeneind.
- 10= Hanevoet, visvijvers philips + Dommel, plas Waalre en Grote Heide. (visvijvers philips + Dommel niet geteld.)
- 10a= Valkenswaardse Visvijvers.
- 11= Beuven Strabrechtse Heide.
- 12= Malpie, Eurostrand, Maay en Beken en Pastoorseweyer.
- 13= Reuselse Moeren, visvijvers Bladel, Cartierheide, Terspegelt, De Hees.
" " en " " " " zijn niet geteld.
- 14= Ringselven en De Hoort Budel-Dorppelein.
- 15= Groote Peel.
- 16= Warande Helmond.

Ad van Poppel
Scarlattistraat 108
Tilburg.

PLASSENTELLING MIDDEN- EN OOST BRABANT 4 februari 1978.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	10a	11	12	13	14	15	16	TOTAAL
fuut		50	2				10			5					1			68
dodaars		4		7						1								12
bl.reiger	1	1				1	1		1	1	20		3	1		1		31
wilde eend	24	380	38		36	188	352	1033	72	120	85	1500	132	237	487	100	90	4.952
wintertaling							2	120		2	200	225	4		52	40		545
krakeend										2								9
smient											3	6						9
pijlstaart													4					4
slobeend													8			10		16
kuifeend		18	16	23	11	61	19	22	5		8	20			11			214
tafeleend	1	2	28		87	34	39	32	128	4	93			4	53	55	63	630
brilduiker		24						3						4				40
grote zaagbek											1							1
nonnetje											2	2						4
bergeend											5							5
kolgans																18		18
rietgans					349											190		539
knobbelzwaan		8															2	10
waterral											4							4
waterhoen	12	127	3	191		145	16		1	18	6		17				43	579
meerkoet	2	365	43	13	11	57	41	1	5	114	178	200	44	4	23	20	37	1.154
wulp								1										1
witgatje	1										5		2					8
zilvermeeuw	26	89	3						201									389
kapmeeuw	329	774	132	10	110	10	144		183	55			2	15				2.066
stormmeeuw		29	17				4		1						1			52
ijsvogel											1							1
graspieper								2			5			7				14
witte kwikst.											46							46
rietgors									3						1			4
bonte kraai												1						1
buizerd	3																	3
bl. kiekendief										1								1
smelleken	1																	1
patrijs	5																	5
korhaan	1																	1
kievit																		7
klapekster		7									1							1

Resultaten:

Ondanks de aanwezige mist werden er toch nog waarnemingen gedaan die de moeite van het vermelden waard waren. Allereerst zijn er de opgegeven waarnemingen van het niet-waterwild zoals 3 buizerden in traject 1, evenals 1 smelleken en 1 korhaan. Uit traject 2 werden nog 7 Kieviten gemeld. Verder werden er uit traject 10 nog 1 blauwe kiekendief en 1 klapekster opgegeven.

Wat de watervogels betreft kunnen waarnemingen van kraakeend (9), smient (9), pijlstaart (4), slobeend (18), Brilduiker (40), grote zaagbek (1), nonnetje (4), bergeend (5), rietgans (539), kolgans (18), witgatje (8) en ijsvogel (1) genoemd worden.

Hoewel al deze soorten elke winter wel in Midden- en Oost Brabant worden waargenomen verdienen ze toch een aparte vermelding.

De 9 kraakeenden werden waargenomen op de Valkenswaardse Visvijvers, waar eveneens o.a. 1 grote zaagbek, 2 nonnetjes en 5 bergeenden werden waargenomen. Ook op het Beuven (Strabrechtse Heide) werden 2 nonnetjes waargenomen.

Van de 40 waargenomen brilduikers zaten er 24 op de Ijzeren Man te Vught, waar bovendien ook nog een dood (niet meegeteld) ex. werd gevonden. Van het witgatje was het verder opvallend dat het weer op dezelfde plaatsen en aantallen -Valkenswaardse Visvijvers, 5 en op de Bergeykse Visvijvers, 2- werd waargenomen, zij het dan dat er nu ook 1 ex. in traject 1 werd waargenomen en wel op een complex vloeivelden.

Van de witte kwikstaart tenslotte werd er op de Valkenswaardse Visvijvers ditmaal een groep van 46 ex. waargenomen. Van andere tel-trajecten werd er geen enkele witte kwikstaart opgegeven.

Wanneer we deze resultaten weer gaan vergelijken met die van de december en januari telling zien we allereerst dat het aantal wilde eenden, evenals de wintertaling en kuif- en tafeleend aan het afnemen is. De rietgans was verdeeld over 2 overwinteringsgebieden met + 130 ex. toegenomen wat te danken was aan het grote aantal van 349 ex. op de Kampinase Heide. Het waterhoen gaf een toename te zien en bereikte de 579 ex. Deze toename is mogelijk een gevolg van de aanwezige mist waardoor enkele waarnemers meer aandacht hebben geschonken aan die vogels die nog wel waren waar te nemen en die niet midden op de grote plassen foerageerden, zoals het waterhoen.

De meerkoet tenslotte daalde in aantal van 1.562 in januari tot 1.154 in februari.

	dec '77	Jan '78	Febr '78		dec '77	jan '78	Febr. 78
bl. reiger	44	39	31	Kuifeend	516	368	214
fuut	51	81	68	tafeleend	1372	974	630
dodaars	5	16	12	rietgans	418	406	539
wld. eend	6694	7348	4954	waterhoen	305	349	579
w. taling	1349	846	545	meerkoet	1058	1562	1154